

МАТЕРІАЛИ

**II науково-практичної
internet-конференції з
міжнародною участю
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ЯКОСТІ, МЕНЕДЖМЕНТУ І
ЕКОНОМІКИ У ФАРМАЦІЇ І
ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я»**

(19 січня 2024 р.)

*Міністерство охорони здоров'я України
Міністерство освіти і науки України
Національний фармацевтичний університет
Кафедра управління та забезпечення якості у
фармації*

МАТЕРІАЛИ

**II науково-практичної internet-конференції з міжнародною участю
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЯКОСТІ, МЕНЕДЖМЕНТУ І
ЕКОНОМІКИ У ФАРМАЦІЇ І ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я»
(19 січня 2024 р.)**

MATERIALS

**of II scientific and practical internet-conference
with international participation
«ACTUAL PROBLEMS OF QUALITY, MANAGEMENT,
AND ECONOMY IN PHARMACY AND HEALTH CARE»
(19 January 2024)**

Харків

2024

УДК 330.101:615.1

Редакційна колегія:

Головний редактор:

проф. Крутських Т.В.

Члени редакційної колегії:

проф. Посилкіна О.В., проф. Літвінова О.В.

Реєстр з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій: реєстраційне свідоцтво № 589 від 11.12.2023 р.

Актуальні проблеми якості, менеджменту і економіки у фармації і охороні здоров'я: матер. II міжнарод. наук.-практ. internet-конференції з міжнар. участю, Харків, 19 січня 2024 / ред. кол.: Т.В. Крутських, О.В. Посилкіна, О.В. Літвінова, Харків : НФаУ, 2024. – 515 с.

Actual problems of quality, management, and economy in pharmacy and health care: materials of II scientific and practical internet-conference with international participation. January 19, 2024 / ed. board. : T.V. Krutskikh, O.V. Posilkina, O.V. Litvinova, Kharkiv : NUPh, 2024. – 515 p.

Збірник містить матеріали II науково-практичної конференції, які присвячені обговоренню наукових та практичних проблем управління якістю і менеджменту в фармації і охороні здоров'я; визначенню напрямів удосконалення господарської й інноваційної діяльності підприємств (організацій, закладів) у ринковій економіці, підготовки сучасних кадрів із залученням вчених, фахівців-практиків, викладачів навчальних закладів та дослідників, докторантів, аспірантів, підприємців з України та зарубіжжя.

Матеріали подаються мовою оригіналу

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори

Гала Л.О., Семененко А.А.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ

Дослідження сучасного стану інфраструктури аптечного ритейлу в Україні

hala.liliiia@gmail.com

Вступ. У сучасних умовах аптечні заклади як складова системи фармацевтичного забезпечення населення відіграють важливу роль у суспільстві, оскільки безпосередньо причетні до задоволення фізичної та соціально-економічної доступності лікарських засобів для споживачів, тому дослідження тенденцій розвитку інфраструктури роздрібного сегменту фармацевтичного ринку є актуальним і має теоретико-прикладне значення.

Мета дослідження – аналіз тенденцій у динаміці інфраструктури аптечних закладів в Україні.

Матеріали та методи. У ході дослідження використано контент-аналіз літературних джерел, відомості синдикативної бази даних «Ахіота» та аналітичної системи дослідження ринку «PharmXplorer» компанії Proxima Research, методи систематизації даних й узагальнення.

Отримані результати. За даними аналізу динаміки розвитку вітчизняних аптечних закладів упродовж десятирічного періоду встановлено, що протягом часу від 2014 р., у якому Україна понесла втрати територій, економіки, населення та аптечного ритейлу, (18648 закладів) до 2019 р. (20647 закладів) ланцюговий коефіцієнт порівняння кількості аптек мав позитивне значення, окрім просідання в 1% у 2018 р. Суттєве зменшення числа аптечних закладів у 2020 р. пов'язане з карантинними обмеженнями через пандемію COVID-19 під час введення загальнонаціонального локдауну, проте їхня кількість уже швидко відновилася у 2021 р. (ланцюговий коефіцієнт 1,01). Станом на початок 2022 р. кількість аптечних закладів вже досягла середнього значення (20,5 тис.) та становила на 23.02.2022 р. 20855 закладів. Через повномасштабне вторгнення рф частина аптек закрилася, особливо на територіях бойових дій чи тимчасової окупації, певна була зруйнована, що призвело до зменшення кількості аптечних

закладів (станом на 06.04.2022 р. – 16196), зокрема і працюючих. Найбільш суттєве зменшення кількості аптечних закладів слід відзначити в східному регіоні (на 44,4%), м. Києві (на 38,0%) та південному регіоні (на 27,1%). З червня 2022 р. розпочалося поступове відновлення і станом на кінець листопада цього ж року кількість аптечних закладів збільшилася до 16,8 тис., а станом на 01.09.2023 р. до 17,5 тис. Отже, воєнна агресія рф призвела до закриття понад 19% від довоєнного числа аптечних закладів, а крім того до скорочення часу їхньої роботи, недостачі фармацевтичних кадрів та економічних збитків.

Водночас, порівняно з країнами Європи в Україні надмірна кількість аптек, у першу чергу в містах, про це свідчить такий показник як кількість населення на 1 аптечний заклад. Так, за даними 2021 р. цей показник в Україні складав 1851 особу, у той час як в Іспанії – 2165, у Польщі – 2729, у Франції – 3251, у Чехії – 4002, у Німеччині – 4412.

У розрізі форм власності в Україні щорічно збільшується кількість аптечних закладів, що належать юридичним особам (2021 р. – 78,1%) порівняно з ФОП. Зростає також і частка приватних аптечних закладів (89,4%) та зменшується відповідно комунальних.

Негативним трендом роздрібного ритейлу вітчизняного фармацевтичного ринку постає щорічне скорочення кількості аптечних підприємств з екстемпоральним виготовленням ліків. Так, станом на кінець грудня 2023 р. ліцензію на виготовлення лікарських засобів в умовах аптеки мали всього 247 закладів порівняно з 01.01.2014 р. – 376.

Висновки. Дослідження дозволяє виділити наступні тенденції інфраструктури аптечних закладів в Україні: відносна стабільність кількості аптечних закладів упродовж останнього десятиліття, окрім років, пов'язаних із коронавірусною інфекцією, а надалі повномасштабною агресією рф; зниження питомої ваги комунальних закладів та таких, що займаються екстемпоральним виготовленням лікарських засобів. Проте нині аптеки в Україні активно виконують свою соціальну роль в умовах воєнного стану.